

DIRECTOR
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ - JUD. IARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Catedrala Blajului

O bucurie de Crăciun pentru fiii bisericii noastre

Păr. canonic și deputat Dr. Ioan Coltor a cerut în ședința dela 16 Decembrie a Camerei, ca biserica noastră catedrală să fie ajutată după vrednicie din partea statului. Dl. ministru Argetoianu a promis că va satisface cererea Blajului și de aceea credem a fi de interes să dăm în întregime cuvintele deputatului nostru.

Ele sunt următoarele:

Nu voui abuza de paciința DVoastră, nici de timpul camerei; numai două cuvinte am de adresat domnului ministru al agriculturii, anunțându-i o interpelare în chestia bisericii catedrale dela Blaj, interpelare, pe care nu aș dori să fiu necesitat a o ține și nu o voui ținea, în caz că răspunsul ce mi-l va da dl. ministru al agriculturii va fi satisfăcător; voui fi însă silit să o desvolt, dacă acest răspuns, quod Deus vertat, nu ar fi de natură de a ne mulțumi.

Prin expropriere, instituțiile Blajului cu fost lovite mai greu decât oricari alte instituții românești. Cele zece mii de jughere cadastrale, de cari au fost lipsite prin reforma agrară aceste instituții bisericești și școlare, astăzi nu le mai ajută și cu toate înlesnirile ministerului agriculturii, situația lor este grea. Astfel între altele este și starea bisericii catedrale, asupra căreia în mod special atrag atenția dlui ministru.

Catedrala Blajului este doar cel mai frumos monument arhitectonic al Ardealului românesc; cel mai frumos și în felul său cel mai vechiu. O mie șapte sute de studenți își fac rugăciunile în acest sfânt lăcaș. Aici se închină elevii celor mai vechi școli românești, aici Clain, aici Șincai, aici Maior și întreagă lumea de demult a celor cari au intrat prin jertfele sufletelor lor în viața și în istoria acestui neam. Aici și-a ținut Simeon Bărnuțiu admirabilul discurs din 1848, Simeon Bărnuțiu, amintit și în ședința de astăzi dela această tribună.

Or, catedrala din Blaj astăzi nu mai are nimic de cât strămoșeștile ziduri și splendoarea frumoaselor amintiri. Bugetele statului au fost totdeauna sgârcite ca ea. Cererile cari, an de an, iată de zece ani, se sileau pe la ministerul cultelor și pe la altele, erau respinse și de multe ori chiar lăsate fără răspuns.

De aceea, dle ministru, Vă rog să binevoii: 1. a acorda o sesiune potrivită din rezervele de stat ale departamentului DVoastră acestei catedrale, și 2. de urgență, să binevoii a-i asigura lemnul de care are nevoie imediată pentru încălzire și pentru pachetare, fiindu-i padimentul extrem de deteriorat. Să nu se spună, dle ministru, că în țara mărta plină de păduri și sfinții de pe iconostase tremură de frig și că lumea de școlari dela Blaj, învățați la îngrijirea sufletească și silitori pentru cultura inimii, se roagă cu mâini înfrigurate la Dumnezeu. (Aplauze pe toate băncile).

Impărăția lui Isus

— Câteva considerații din prilejul sf. sărbători ale Crăciunului —

de Dr. IOAN BĂLAN

Mulți cred, că biserica nu e altceva decât un partid politic, care caută să-și impună punctul său de vedere, despre care afirmă, ori poate chiar crede, că poate să salveze țara. — Se uită, că toate organizațiile politice sunt înjghebări omenești, oricât ar fi de respectabile, dar cu toate cusururile omenești, nefiind străine nici de putința de a greși și chiar de a face nedreptăți, mijloc necesar de a ținea strâns legați pe mulți.

Biserica lui Hristos este și rămâne o operă dumnezească, neschimbată, chiar imutabilă, ca și autorul ei, și tot așa de veșnică. Figura ei de sfinx turbură pe mulți, ea îi crează dușmani, și face pe mulți să o părăsească.

Dupăce nici scrierile celor mai distinși filozofi, nici legile cele mai bune, nici armatele cele mai destoinice nu au putut să asigure fericirea omeneștii, ori măcar o posibilitate de trai liniștit, s'a pogorît din cer însuși Fiul lui Dumnezeu și ne-a arătat calea ce duce la fericire. Legiuitorul nostru a dat o lege completă și perfectă și nu a permis nimănui să schimbe din aceasta o iotă măcar, ori o cirtă (Mat. 5, 18). Învățăturile și legile omenești sunt „ca iarba... și ca floarea ierbii: uscatu-s'a iarba, și floarea ei a căzut. Însă cuvântul Domnului rămâne în veac“ (I Petru 1, 24, 25).

Credința, morala și sfintele taine lăsate de Isus, chiar organizația dată de El bisericii, nu poate fi obiect de tranșacție, căci nu e proprietatea aderenților, de care ei să poată dispune după plac. Chiar ceice sunt în biserică mai mari, au luat asupra lor un jug, al ascultării, care e cu atâta mai greu, cu cât și răspunderea este mai mare. De aici numele admirabil al Papei: servus servorum Dei, sluga slugilor lui Dumnezeu.

Puternicii zilei nu au nici o putere în biserica lui Hristos; din potrivă, ea are sarcina de a fermenta mintea și voința tuturor oamenilor din toate generațiunile, câte se vor perânda până la sfârșitul lumii, fiind ea asemănată cu aluatul (Mat. 13, 33), care, deși e așa de puțin, toată frământătura o dospește (I Cor. 5, 6).

Intemeietorul bisericii a spus: „Impărăția mea nu este din lumea aceasta“ (Io 18, 36), de aceea nici nu a dat precepte pentru adaptare la schimbările diferitelor situații. Scopul bisericii e să-i ducă pe oameni în cer, unde a mers Isus să le pregătească loc (Io 14, 2).

Credincioșii bisericii au însă nu numai suflet, ci și trup, și trăesc în lume. Necazurile

trupești încă li dau omului de gândit; și încă cu atâta mai mult, cu cât sufletul e mai mic, și cu cât educația lui lasă mai mult de dorit.

Traiu greu pentru țărani și funcționarii cari au mulți copii pe mulți i-a pus pe gânduri. Reforma agrară și alegerile la mulți le-au câștigat avere, care ispitește pe cei slabi de inimă, cum zice înțeleptul Sirah: „Pentru dobândă mulți au păcătuit“ (27, 1). Și la noi se păcătuiește foarte ușor, căci nici miniștrii acuzați de succesorii lor cu furturi mari nu au fost trași la răspundere; nici pentru exploziile, la cari țara a pierdut câteva miliarde, ceice au fost mai mari peste depozite n'au fost pedepsiți cu nimica. Să nu ne mirăm deci de o întindere a păcatelor: „Pentru înmulțirea fără-delegii dragostea multora va răci“ (Mat. 24, 12).

În astfel de împrejurări, bisericii lui Hristos nu-i poate merge bine de loc. Ea nu poate da bucatura celui lipsit, însăși fiind lipsită de cruțările fiilor ei mai aleși. Flămândul trebuie însă să mănânce, și pentru un blid de linte își vinde și sufletul; mai ușor își vinde credința, dacă nu o are, și nici măcar nu și-o cunoaște.

Am înaintea ochilor epistola colectivă, pe care a dat-o episcopatul catolic al Irlandei din prilejul sinodului plenar ținut dela 3 până la 13 August al anului curent. Văd, că și aici s'a păgubit biserica, nu atâta în pământ, cât mai mult în suflete, din pricina reformei agrare, „care e însoțită de acte criminale și tinde să tocească ascuțișul fin al justiției“. Și în Irlanda, hoții au operat ca în codru.

Evident, că în o țară, unde chiar de te-ai numi Blaj, ești numai minoritate, și nu ai rolul și plăcerea de a sta în tot timpul la bună plăcerea oricui ar fi la putere — pentru că politica militantă de partid nu intră în cadrele bisericii —, nici nouă nu ne poate merge mai bine ca Irlandezilor din cele șase județe de nord, unde agenții protestantismului nu cunosc nici un scrupul pentru a lovi tot mai mult în biserica catolică.

Pentru alegeri sunt bani câți vrei, și pentru ajutoare de întins în cursul propagandei electorale; pentru a astupa gura bieților Evrei păgubiți de studenți sunt la dispoziție câteva milioane imediat. Dar, pentru a se continua clădirea începută a criptei arhieriei din Blaj, fără de ale căror jertfe nu știu unde ar fi azi România mare, nu e nici un ban. Altor protopopi li se fac boerii; la ai noștri, li se scoț ochii!

Sărăcia și persecuția, care îl iau în primire pe Pruncul Isus, ne dă mângâiere, când comparăm starea bisericii noastre cu primele zile ale Mântuitorului; ea ne dă o certitudine, că mergem pe căile Mântuitorului, Căruia așa de rău i-a mers în lume, încât l-au urit până ce l-au omorât. Cu toate acestea învățătura Lui a rămas întreagă și curată; mijloacele harului au rămas toate cu aceeași putere. Și ceea ce este mai frumos: în mijlocul atâtor creștini complect materializați, sunt suflete, cari cu mari pagube materiale și cu multe amărăciuni, prin pilda vieții lor ne spun: „cade-se a asculta de Dumnezeu mai mult decât de oameni“ (Fapte 5, 29).

Mari furtuni bat peste biserica lui Hristos, însă acestea nu o împiedică să-și înfigă adânc rădăcinile în toate țările, asemenea stejarilor multisecolari. Adevărat că își mai pierde câte o creangă uscată, prin care și de altfel nu trece seva supranaturală; dar ce organism sănătos nu pierde ceea ce nu-i e spre folos?

De altfel această pierdere e pentru ea o podoabă și câștig. Dacă uscăturile n'ar cădea de pe arborele bisericii, nu ar fi așa de frumos și nu ar atrage la sine pe atâția oameni cu sufletul curat.

Desființa, nu o poate nimeni, nici cele mai mari necazuri, cari ar putea să vină peste ea. În sfânta Scriptură, necazurile se numesc apă, iar șiroaiele de necazuri râuri; ascultarea de biserică vine subnumele de dragoste. Bisericii i-se spun vorbele din Cântarea cântărilor: „Apă multă nu va putea stinge dragostea, și râurile nu o vor îneca“ (8, 7).

Din contră, cum spune sfântul apostol Pavel creștinilor și mai necăjiți ca noi din Palestina: sfinții „prin credință au biruit împărății“ (Evr. 11, 33). Pierit-au toți potențații, cari au persecutat biserica, iar ea, ca împărăția lui Hristos cel veșnic, este „împărăția tuturor veacurilor și stăpânia lui (Hristos) se întinde peste tot neamul și neamul!“ (Vecernia dela 25 Dec.).

Citiți și răspândiți „UNIREA“

☐ ☐ **Foiața „Unirii“** ☐ ☐

De Crăciun

Fragment din cartea a IV-a a romanului religios
„Dureri și bucurii“
de SABIN G. TRUȚIA.

Flaviu cuprinse mâna fierbinte a bolnavului și șopti:

— Ce mult mă doare suferința ta, nobile șef!

— Lasă asta, răspunse bolnavul, cu glas domol. Deși, nu sunt tocmai bătrân — doar n'am decât șaiszeci de ani — totuși, sunt greu bolnav. O rană primită cu ani înainte în luptele cu Parții, mă apropie de mormânt. Viața nu mai are pentru mine nici un farmec. Am gustat din toate plăcerile, cu greață uneori. Acum nu doresc altceva, decât să mor; și simt, că voi muri curând. Am vrut însă, ca înainte de-a închide ochii pentru totdeauna, să te chiem la mine, pentru a-ți destăinui câteva lucruri, cari ne privesc pe amândoi... Tu, ești subprefect al gardei și ca atare, lucru firesc, ar urma, ca îndată după moartea mea să îmi iei locul. Pretorienii te iubesc, sunt convins de asta. Șapoi, Cezar încă te simpatizează. I-am vorbit însumi despre tine și mi-a promis. La aparență nimic nu te împiedică deci de-a fi prefect.

La Bethleem

Sub propria-i povară încovoiată
Gemea'n fără de lege omenimea,
Ne mai putând căta spre înălțimea
De unde cândva fost-a alungată.

Mulțimea 'n Bethleem se 'ngrămădește
La a Cesarului poruncă înaltă,
Ne bănuind că'n peștera uitată
Abisul cu Înălțimea se 'nfrățește...

Din ceruri vin mângâitoare șoapte,
Că Vecinicul și milostivul Tată
La neamuri, la popoare și la gloate

Trimis-a mântuirea așteptată:
Un prunc dumnezeesc născut în noapte
Dintr'o Fecioară sfântă, preacurată.

N. L. Ioanăș.

Pe urmele cărții dlui Tudor Popescu. Ortodoxismul „dominant“ dela noi se găsește, se pare, într'o criză din cele mai grele.

Cu toată „forța“-i formidabilă, întemeiată pe cele peste 12 milioane credincioși, pe situația-i privilegiată în stat, pe nenumăratele ajutoare extra-și supra-bugetare, iar, mai recent, și pe aportul uriaș ce-l are în calitatea de regent al patriarhului său, ortodoxismul român dă mereu semne de îngrijorare, având uneori chiar accese îngrijitoare de slăbiciune și frică.

Accesele acestea i-le provoacă în deosebi chestia concordatului cu Vaticanul, care a ajuns un adevărat spectru de groază pentru mințile infierbântate ale celorce — conștii, se vede, de slăbiciunea internă — au început să miște iar „frunză și iarbă“, pentru a împiedeca ratificarea acestei convenții.

Se știe, că d. Tudor Popescu a scos de curând o broșură direct alarmantă, prezentând

„Concordatul cu Papa“ drept „cea mai mare primejdie națională actuală a României“ și pe urma acestei broșuri, inspirată, se vede, din cercuri înalte, s'a pornit mai nou, evident iarăși din ordin de sus, seria protestelor pe eparhii împotriva Concordatului. Gloria începutului a avut-o, se pare „Sibiul, iar zilele trecute s'a publicat, moșiunea de protestare expediată guvernului“ din partea episcopiei dela Constanța, zisă a Tomisului.

Iată ce spune această moșiune:

„Suntem împotriva concordatului, pentru că prin aceasta *Papa se va amesteca în treburile interne ale țării, formându-și un partid politic*, fapt ce se urmărește de papalitate dela înființarea principatelor (!) și care partid va aduce neliniște în țară. Exemple mai avem: amestecul Papei în politica Belgiei, Franței, Germaniei și Cehoslovaciei și acum în urmă în România, Bulgaria și Iugoslavia. Suntem contra concordatului, căci prin aceasta, *bugetul țării, și așa de secătuit, va suferi o grevare, iar fondurile vor trece granța, luând drumul spre Vatican*. În sfârșit suntem împotriva concordatului pentru că este *inutil, anticonstituțional (!) antinațional (!!), antieconomic (!!!) și periculos pentru liniștea țării.*“

Dupăcum se vede, „argumentele“ sunt împrumutate pe deantregul din broșura dlui Tudor Popescu, care încă nu suflă un singur cuvânt că l-ar dura și și-ar teme ortodoxia. Nu în primejdie este: economia națională, constituția, țara și neamul! Concordatul este... „cea mai mare primejdie națională a României“ și atunci, evident, nici tragerea într'o dungă a marelui clopot al patriarhiei nu este o alarmă prea mare...

Arăta numai, că „năzbâțiile“ pe cari și le-a putut permite un particular ca d. T. Popescu nu credeam niciodată că vor putea fi însușite și din partea unor înalte autorități bisericesti cum este Consiliul eparhial din Constanța, în frunte cu Preasfințitul Gherontie.

Că s'a putut o vedem, dar că nu le face cinste, e sigur. Vom arăta pentru ce.

— Prefer să rămân ceiace sunt, și tu să fii mereu comandantul meu!

Prefectul Salustiu zâmbi cu tristețe.

— Ascultă Flaviu... Voința zeilor trebuie să se îplinească. Ei vor moartea mea. Consideră acest lucru ca un fapt împlinit. Da, da, tu trebuie să fii prefect! Altul, mai vrednic decât tine, nu este. Mi-ai fost cel mai drag dintre toți ofițerii și, aș fi fericit să știu că pretorienii mei te vor avea pe tine povățuitor după moartea mea. Soldații sunt buni. Ei te iubesc. Te fac însă atent de pe-acum, să nu te încrezi în ofițeri. Cu excepția câtorva, cari sunt buni și cinstiți, toți îți sunt dușmani. Am avut ocazii să mă conving.

Te invidiază dragul meu și, nu e mirare... Ești cel mai frumos dintre toți patricianii Romei, bogat, deștept și bun. Cu un cuvânt, întrunești toate calitățile cari fac pe-un om desăvârșit.

Unii, te invidiază pentru calitățile tale, alții, pentru că zeifa „Fortuna“ te favorizează în chip deosebit; și în sfârșit alții, pentru că sunt prieteni cu Nerva, cel mai primejdios dușman al tău. Ferește-te de toți aceștia. În special, ferește-te de Nerva. El nu va cruța nimic spre a te distruge.

O, amicul meu, ce ticăloasă e lumea! Și, ai prieteni așa de puțini, în comparație cu dușmanii... Nu zic, prietenii mei îți vor rămânea și ție prieteni; sunt oameni cari nu se vând. Dar vezi... aceștia toți sunt virtuozii,

cum ești și tu. Iar azi, virtutea e călcată în picioare. Păcatul triumfează. Azi numai aceia se fericesc, cari iubesc desfrâul. Intimii lui Cezar nu îți sunt prieteni. Șapoi, nu uita că Tiberiu e slab... Prea se lasă influențat. Cu toată simpatia ce-o are azi pentru tine, ușor poți s'o pierzi, dacă nu vei ști să te păzești.

Bătrânul tribun tăcu, obosit. Respiră de câteva ori adânc, apoi îl prinse pe Flaviu de mână și, trudindu-se să zâmbiască, reluă:

— Ești prea virtuos, dragul meu... Frumseța ta nu se va împăca niciodată cu virtutea. Tu cunoști acum îndeajuns Roma. Femeile de elită ar fi fericite să te cucerească... Nu te mira, așa e lumea. E dureros, dar ce să-i faci...

Căți patriciani și chiar senatori, nu au decăzut până într'atât, încât nu mai respectă viața conjugală. Ba, ce e și mai dureros, unii își îmbie femeile pentru bani, negustorilor bogăți, veniți din provincii...

Ți-se va părea grozav, dar e așa! Roma, cetatea eternă, a lunecat pe povârnișul, care o va duce la ruină. Când un popor se cufundă atât de mult în imoralitate, e semnul, că se apropie de prăbușirea completă.

Azi, banul e totul. Lumea năpădită de patimi se frământă neputincioasă și în goana nebună după avere, oamenii își uită cu totul de primele datorințe. Fiecare se zbate să ajungă cât mai sus, fără ași da seama că locul la care râvnește, nu e pentru el. Toți ar vrea să-și croiască o bază solidă, să se îmbogă-

Pastorale arhieresti

I.

Din pastorala Inalt Preasfinției Sale.pār. mitropolit Vasile

Măncând din troparul sărbătorii, pastorala de Crăciun a pār. mitropolit insistă întâiu asupra bucuriei pe care a provocat-o nașterea Mântuitorului în toată lumea de atunci — cu excepția lui Irod împăratul —, pentru că să ne arate apoi mai pe larg motivele acestei bucurii, în următoarele:

Motivele sunt mai multe. Una din aceste pricini este, pentru că Domnul Hristos ne-a învățat pe noi, prin venirea Sa, calea adevărului și fericirii: „Nașterea ta Hristoase, Dumnezeuul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinții“.

Hristos ne-a învățat pe noi, prin nașterea sa, smerenia și încunjurarea fuduliei. Pentru că El, care e Dumnezeu adevărat, s'a smerit pe Sine și s'a coborât până la noi, făcându-se om întocmai ca și noi.

El Ne-a învățat pe noi, prin nașterea Sa, ea noi, să iertăm greșelile deaproapelui nostru. Pentru că El, ca Dumnezeu, în loc să se răzbune pe noi, pentru păcatele noastre, El, după cum mărturisim în „Crez“, s'a pogorât din ceriu „pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire... și s'a făcut om și s'a restignit sub Ponțiu Pilat și a pățimit și s'a înmormântat“ — pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire. „Hristos se naște, măriți-l; Hristos din ceruri, întâmpinați-l“.

Hristos ne-a învățat pe noi, prin nașterea sa, ca noi oamenii, să fim seamă de vrednicia noastră de oameni și să nu ne dejosim la treapta dobitoacelor, prin faptele noastre. Pentru că El, Dumnezeu adevărat fiind, s'a făcut și om adevărat și astfel El a ridicat firea noastră omenească, ca să fie firea Fiului lui Dumnezeu. „Hristos pe pământ, înălțați-vă“. Hristos, Fiul lui Dumnezeu a venit pe pământ, ca, slobozindu-ne pe noi din păcate, să ne înalțe, să ne ridice, ca să fim fiii lui Dumnezeu. De aceea El ne-a și învățat, ca să nu-i zicem lui

Dumnezeu, stăpâne, ci Tată: „Tatăl nostru carele ești în ceruri“.

Di Hristos ne-a învățat, prin nașterea sa, ca noi să fim ascultători de mai marii noștri, fiind legile și poruncile. Pentru că El s'a învoit, ca Preacurata Sa maică să plece, aproape de naștere, din satul său Nazaret, din Galilea, și să se ducă, cale lungă, la Bethleem, în Iudea — de unde își trăgea obârșia — ca să se scrie, la porunca împăratului.

El ne-a învățat pe noi, prin nașterea sa, ca noi să nu punem preț mare pe bogății. Pentru că El, fiind Domnul cerului și al pământului, s'a învoit, ca să nu se nască în casă, ci într'o peșteră, la marginea satului Bethleem. Iar mai târziu, când Mântuitorul era mare și când mulțimea îl însoția pretutindena și i-se închina Lui, cântându-i Osana, El nu avea unde să-și plece capul, pe când vulpile își aveau vizuiniile lor, iar paserile cuibul lor.

Hristos ne-a învățat pe noi, prin nașterea Sa, ca noi să răbdăm în lipsurile și năcazurile noastre. Pentru că El, Domnul cerului și al pământului, prin carele toate s'au făcut, a răbdat frig în peștera, în care se născuse, în lună de iarnă, și abia născut, în loc să aibă un pățicel moale, El a trebuit să doarmă pe ogrinji dintr'o iesle.

Hristos ne-a învățat pe noi, prin nașterea Sa, ca noi să fim muncitori și să trăim din sudoarea feții noastre, fiecare în slujba, pe care i-a dat-o Dumnezeu. Pentru că El, Fiul lui Dumnezeu fiind, a lucrat în atelierul s-lui Iosif, Tatăl său nutritor, până ce a sosit timpul, când El avea să-și înceapă lucrarea de mântuire.

Așa că, nașterea Domnului Hristos și întreaga viața Lui, pentru noi, sunt învățătura, pe care noi trebuie să o urmăm și lumina cunoștinții, de care trebuie să ne ținem, după cum se și cântă în troparul sărbătorii de astăzi: „Nașterea ta Hristoase, Dumnezeuul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinții“...

De încheiere, în Preasfinția Sa găsește îndemnuri potrivite pentru o zi atât de sărbătorească.

II

Din îndemnul de Crăciun ale Preasfințitului Iuliu al Gherlei

... Pruncul Isus, care se naște azi în Betleemul Iudeii, pe care cu ochii sufletului nostru îl vedem așezat în ieslea sărăcăcioasă, este *Împăratul păcii și Mântuitorul sufletelor noastre*. Mâna lui scumpă ce se ridică din acea iesle ține destinele neamurilor și ale veacurilor și revarsă, până la sfârșitul lor bogățiile cerului sfânt, dintru care s'a pogorât întru binecuvântare. Este mâna dumnezească, care la doisprezece ani se ridică spre înțelepții lui Izrail în templu pentru a-le înlesni priceperea tainelor sfinte, este aceeaș care se așează cu dragoste pe creștetul pruncilor pe cari mamele bune îi îmbie Lui pentru a-i binecuvânta, este mâna sfântă, care a vindecat și vindecă toată boala și neputința întru popor, este mâna dumnezească, care ridică pe neîncredătorul Petru din primejdia valurilor; sunt mâinile sfinte cari în dragostea nemărginită s'au întins pe sfântul lemn al crucii, pentru a ne cuprinde pe toți la pieptul iubirii sale de oameni, împacându-ne cu Dumnezeu, îndreptându-ne spre casa părințească părăsită prin păcat, împreunându-ne cu Părintele ceresc, plinind golul chinuitor cu pacea iertării Sale dumnezeiești.

Iată în iesle brațele deschise ne așteaptă. Astăzi să alergăm spre Bethleem și să plecăm genunchii sufletului nostru și cu credință să mărturisim, că este Fiul lui Dumnezeu făcut om pentru noi și pentru a noastră mântuire, pentru că mâna lui dumnezească să se așeze, cu binecuvântare, peste creștetul nostru închinat cu smerenie.

Cu credință și cu dragoste să Vă apropiați de Domnul. Cu credința părinților voștri, care i-a însuflețit în lungul veacurilor de suferință, făcându-i biruitori neînfricaji a tuturor încercărilor celui viclean și ale uneltelor lui. Cu credință tare și neșovăitoare, cu credință neînfricată, care nu se clatină la orice bătaie de vânt, care nu cunoaște târguială pentru suflet și pentru Dumnezeu. Cu omenia părinților voștri...

țearcă curând și fără trudă... ș'apoi, să-și trăiască zilele nefăcând nimic. Imi vine greu să-ți fac această mărturisire, și mă doare; dar vreau să cunoști deplin lumea ce te înconjoară.

Tu ești cu totul altfel... Nu poți să te asemeni acestor oameni decăzuți.

Conceptia ta despre viață se bazează pe vechea mărire; și te admir. Totuși, dus la extrem, nici un lucru nu e bun!

— Ce să fac... Eu n'aș fi în stare să-mi schimb felul meu de-a trăi.

— Nu zic, dragul meu; trebuie doar să mă înțelegi. Nu-ți cer nimic mai mult, decât, să fii mai precaut. Că refuzi societățile desfrânate — fie chiar orgiile dela palat — faci bine, n'am nimic contra, din potrivă, te felicit. Nu uita însă, că sunt femei, cari nu iartă... Refuzul tău categoric pentru Fulvia și altele de seama ei, ți-au stricat foarte mult. Aceste femei — și în special Fulvia — e în stare să-ți facă multe neajunsuri.

— Și crezi, că era mai bine să primesc... Dar, te întreb, aș mai fi fost eu vrednic de iubirea logodnicei mele?

— Liniștește-te dragul meu. Nu zic, că ai făcut rău. O, nu! dar vezi... refuzul tău putea să fie mai fin. Trebuia să lași femeii măcar speranța, că îi va succede cu timpul să te cucerească. Ai fi găsit ușor motiv să scapi din mrejele ei. Ș'apoi, nu uita că Fulvia e favorita lui Tiberiu.

— Fulvia, e favorita lui Cezar?!

— Ei, nu te mira; nici el nu e mai bun ca ceilalți... Mă tem că, această femeie nerușinată îți va face mult necaz.

Un prieten imi spunea, zilele trecute, că Fulvia, cu tot refuzul tău, n'a încetat de-a te iubi. Te iubește însă cu o patimă nebună, ce seamănă a ură. În patima ei, nu va cruța nimic pentru a te distruge. Va face totul pentru ca să pierzi simpatia lui Tiberiu și, ca urmare, gradul de perfect al gardei, nădăjduind că în felul acesta te va cuceri mai ușor. Și nu-i va fi greu, de vreme-ce dușmanii tăi sunt mulți; și Nerva — cel mai primejdios între toți — azi, mâine, va sosi la Roma.

Te-ai prea grăbit dragul meu. Nu trebuia să te întrepui pentru el. Nu merita nici o compătimiture. El n'o să-ți fie recunoscător. Fulvia îl va folosi pe Nerva ca instrument spre a-te distruge. Arma cea mai sigură contra ta, sunt înseși cuvintele tale...

Flaviu îl privi tâmpit.

— Da, dragul meu, înseși cuvintele tale, spuse la palat cu ocazia festinului. Ce ai tu cu zeii?... Nu crezi în existența lor?... Foarte bine! Nu-ți mărturisi însă convingerea în public; și tocmai în prezența dușmanilor tăi. Trebuie să știi, că nu există nici o vină mai mare, ca vătămarea zeilor!... Las, că nici alții nu mai cred în zei, nici însași Fulvia, dar aceștia nu alarmează publicul. Insumi, nu mai creș de mult în existența lor. Mi-se păreau ridicoli cu intrigile lor amoroase...

În tinereță, am petrecut mult timp în Iudeia, la curtea regelui Irod. Acum trezeci și doi de ani... da, exact atâta, izbucnise o răscoală. — Poate știi și tu de uciderea celor patrușprăzece mii de copii iudei. — După sufocarea răscoalei, conducătorii principali, între cari și un cărturar cu numele Ionathan, au fost prinși și aruncați în închisoare. Având însărcinarea să le fac interogatorul, mergeam la închisoare aproape zilnic. Cărturarul Ionathan, stăpân pe o cultură vastă, deși îi ura pe Romani, mi-a povestit multe... Intre altele, mi-a vorbit și despre un zeu al lor, numit „Iahve“, care e singurul stăpân al lumii văzute și nevăzute. Și, vei zâmbi amice când îți voi spune că după reîntoarcerea mea la Roma, am încetat de-a mai crede în zei. Credința mea s'a concentrat asupra acestei singure persoane divine.

Flaviu pâli. Ii venia să țipe de bucurie, văzând că se mai găsește un Roman, care crede la fel cu el.

— Sărmanii zeii, reluă Salustiu, ce neputincioși mi-se par în comparație cu acest „Unul singur“...

Da, Flaviu, eu așa cred; și, se vor găsi poate și alții cari să creadă la fel. Dar, eu niciodată nu mi-am destăinuit altora credința mea. Ba, duceam după obiceiul strămoșesc jertfe, zeilor romani. — O făceam asta, pentru ochii lumii.

Nu mă mir că nu crezi în zei, dar nu

Pentru mine n'a putut fi mai mare mângiere și fericire în cursul anilor de păstorire, când cu atâta drag v'am cercetat acasă la voi pe toate văile și pe toți munții, decât *statornicia voastră în credința părinților voștri*. Sufletul meu a sorbit din plin putere din această sfântă îmbrățișare, pentru a duce buna vestire până la cel mai îndepărtat fiu al acestei vladicii de Dumnezeu păzite. Port în sufletul meu scumpa voastră icoană. Azi trăiesc și prăznuiesc împreună cu voi Nașterea Domnului Isus, și Vă grăiesc cu toată căldura sufletului meu, ca și când în trup ași sta în ușa împărătească a bisericii voastre, cum fericit am stat în ziua fericită a petrecerii mele la voi, și Vă zic și azi, ca și atunci, rămâneți statornici în credința părinților. Nu este dar mai mare dela Dumnezeu decât acesta, căci fără credință este cu neputință a plăcea lui Dumnezeu.

Rămâneți întru credința lui Dumnezeu și întru dragostea darului său.

Alungați cu tărie dela voi ispita, în orice chip s'ar apropia de sufletele voastre, nu dați ascultare vicelanului și uneltelor lui, cari umblă să cumpere sufletele cu făgăduințe deșarte. V'am spus, și cu durere Vă spun iarăși, mulți sunt vrăjmașii Crucii lui Hristos, al căror sfârșit este peirea. Feriți sufletele voastre de veninul urii și al desbinării, ce-l strecoară în suflete, păziți dragostea frățescă și creștinească și pacea lui Hristos să domnească în mijlocul vostru...

Din credința și din viața creștinească a tuturor, va izvorî împărăția fericită a tuturor: *Dreptatea, pacea și bucuria sufletească*.

Aceasta hotărîre sfântă să fie rodul praznicului luminat: mai multă credință, viață mai creștinească, mai multă mărire lui Dumnezeu, pentru a ne putea bucura de mai multă pace. Mai aproape de Dumnezeu. Creștine tot mai aproape de Dumnezeu. Spre el îndreptați pașii fiilor și ai fetelor voastre. Pruncul Isus din brațele Maicei sale preacurate va așeza peste capul lor mâna Sa dumnezească cu binecuvântare...

Pacea Ta dă-ni-o Doamne și toate ni le-ai dat nouă...

Înțeleg cum ai putut fi atât de neprecut. Tiberiu, auzind despre vorbele tale, a rămas mirat. Tu ai fost învinuit din partea lui Nerva, că ești pregătit petru conjurație... Nu-ți dai seama că un om care neagă existența zeilor, și își bate joc de ei în public, e capabil de orice; fie chiar conjurație?!... Și când gândul acesta va încolți în creierul lui Cezar, ești pierdut!

Flaviu își plecă fruntea în palme și oftă. Salustiu îl privi o vreme în tăcere și, văzându-l trist, reluă:

— Fii tare însă, nu decepționa. Nu e târziu să recucerești tot ceia-ce ți-se pare că se clatină acum. Întâi de toate, caută să te împaci cu Fulvia. Nu zic prin asta, să te lași cucerit; dar, dă-i măcar speranța... Ea te iubeste și, ar putea să-ți ajute mult. Ferește-te apoi de aceia cari îți sunt dușmani. Nu te încrede nici în aceia cari te vor linguși. Aceștia joacă farse, cu gând să te piarză. Lui Nerva dă-i să înțeleagă că nu-ți este frică de nimic. El, pe cât e de ticălos, pe atât e de laș; și, curajul tău îl va răpune. În sfârșit, caută să câștigi simpatia pretorienilor. Soldații te iubesc. Veii avea între ofițeri dușmani, dar vei avea și prieteni. De altfel, ofițerii sunt puțini, iar soldații mulți. Dacă vei ști să te menții în dragostea lor, ei nu te vor părăsi. Sunt buni și, vor fi gata ori când să se jertfească pentru tine. În caz, că ar fi să ți-se întâmple ceva... ei îți vor fi cel mai bun scut. Roma este a lor. Insuși Cezar se teme de ei. Fă deci tot posi-

II

Crăciunul și Maica Domnului în pastorala P. S. S. Alexandru al Lugojului.

Fericirea de care a fost stăpânită Preasfânta Fecioară, Maica Domnului, la cel dintâiu Crăciun, ne-o zugrăvește Preasfințitul Lugojului în următoarele preafrumoase icoane:

...Cu adevărat în clipa aceasta Ea simte, că sufletul Său trebuie să preamărească pe Domnul, și că spiritul său trebuie să se bucure de acest Dumnezeu mântuitor al său, pe care-L vede cu ochii înaintea Sa, și-L încinge cu vraja ochilor săi de foc. Cu adevărat simte și trăiește realitatea dulce a adevărului, că *de acum înainte vor feri-o toate generațiile*, întrucât mărte i-a făcut cel puternic, făcând-o Mamă, ridicând-o până în înălțimile amezătoare ale dumnezeirii, împărțind cu Ea paternitatea dumnezească, căci iată cu drepturi netăgăduite de mamă cuprinde la sânul său pe acest rod al sângiurilor sale preacurate, îl alintă și-L desmiardă, îl încălzește cu focul inimii sale, îi imprimă pe buzele delicate sărutarea dragostei celei mai caste, i-L învăluie: comoară scumpă, în scutece, și-L culcă în iesle, veghiând somnul nevinovat al acestui Stăpân al îngerilor.

Cu adevărat nemărginită trebuie să fie, iarăși, bucuria acestei Fecioare umile, când își aduce aminte, că *prin această naștere primit-a Domnul pe Izrail robul său*, pe Izrailul spiritual, aducându-și aminte de îndurarea sa, așa dupăcum a grăit părinților, lui Avraam și seminției lui până 'n veac. Bucuria doară a Vergurei Fecioare de a vedea, că în, și prin dânsa, se împlinesc prorociile, că Ei este dat să vadă și să adore, cu închinăciune profundă — așa cum n'a mai adorat nici Cneruvimi, nici Serafimi, până acuma, pe Acela, pe care l-au prevestit patriarhii și profeții, și au dorit să-L vadă cu dorință mare, dar și-au dus dorul în groapă — este nemărginită. În tăcerea nopții, în liniștea măreață a naturii, neturburată de nici un zgomot pământean, poate să se cufunde în oceanul nemărginit, ce se desprinde din luminile ochișorilor acestui Prunc culcat în iesle: Fiu al celui Preainalt, poate să se îmbete de farmecul privilegiului acesteia unice și să se topească în

dulceața și extazul negrăit al adorației acestui Cuvânt, care vecii i-a făcut, și iată trup omenească a luat, spre a petrece cu oamenii. Ce fericire rară, cu adevărat, să deschizi tu, Vergură Marie, șirul închinătorilor lui Dumnezeu cu spiritul și adevărul, fiind tu cea dintâie între fiicele lui Avraam și a seminției lui din neam în neam!

Și dacă stăm să mai socotim, că această fericită făptură, cea mai aleasă între făpturi, poate spune cu adevărat, că *făcut-a cu dânsa tărie cu brațul său Domnul*, întrucât constată și pipăie oarecum dulcea realitate, că Ea, cea neispită de bărbat, care pe cel necuprins și nescris împrejur, pe cel de o ființă cu Tatăl și cu Spiritul, în pântecul său L-a cuprins tănuit, care, fără a fi arsă, a conceput focul dumnezeirii, și, pământ sfânt fiind, a odrăslit fără sămânță pe Hristos Dumnezeu nostru, mântuirea lumii, a rămas totuși Fecioară: Maica după naștere iarăși a rămas Fecioară — oh atunci cred, că fericirea Vergurei nici nu se mai poate spune în cuvinte.

Dar o ultimă considerație! Gândul că *această Maică îl și hrănește pe stăpânul făpturii din chiar izvorul laptelui său*, ne umple pe noi muritorii de rând de multă sfială și admirație față de aleasa fericire a Fecioarei din Nazaret. Și cum n'ar fi așa, când conform troparului Născătoarei de Dumnezeu până și Puterile îngerești se cutremură în fața acestei taine?: „Spăimântatu-s'au, curată, toate cetele îngerești de înfricoșată taina nașterii tale: cum, cel ce ține toate numai cu un semn, în brațele tale ca un om se cuprinde, și primește început cel mai înainte de veci, și cu lapte se nutrește, cel ce nutrește toată suflarea cu negrăită bunătate"... Fericită ai fost cu adevărat tu, Mamă binecuvântată și pururea Fecioară Marial și privirea nemărginit de dulce a Pruncului dumnezeesc, ce-ți gungurește în brațe așa de drăguț, îți șoptește și ea tainic: Ave Maria, Fecioară, bucură-te. Bucură-te, și bucuria aceasta n'o va mai lua nimeni dela Tine!

Din toate acestea și altele ce ar mai putea fi înșirate rezultă cu putere elementară adevărul, că ziua nașterii Domnului este înainte de toate ziua Maicii Domnului. Ea își are din

bilul să ajungi prefectul lor; și atunci, ești cât un al doilea Cezar!...

Ah, Flaviu, de-ai ști cât îmi ești de drag! Îmi ești drag pentru virtuțile tale — atât de rare azi — și dacă ași putea, te-ași ajuta chiar și cu prețul vieții. Dar, sunt bolnav Flaviu... Poate ceasuri mă mai despart de-o altă lume mai bună și, nu mai pot să fac în interesul tău nimic. Atâta doar, că voi lăsa cu limbă de moarte soldaților să te iubească și, când vei fi primejduit să te apere, căci ești vrednic de dragostea lor!

Bătrânul tribun tăcu. Pe fruntea palidă, fierbinte, se iviră stropi grei de sudori. Obosit de efortarea pricinuită prin lunga povestire, pieptul slăbit îi salta în respirații grăbite. Privi o vreme în gol, apoi cuprinse iarăși mâna lui Flaviu și, privindu-l adânc în ochii strălucitori de lacrimi, continuă șoptind:

— Acum, te rog ceva... În sulul ce-l vezi aici la căpătâiul meu, e actul prin care dau libertate tuturor sclavilor mei. Averea mea întreagă o las să se împartă între ei. — Să fie și ei sârmanii fericiți!

Toți sclavii cari îi am azi — în afară de câțiva, pe cari i-am cumpărat — sunt născuți la moșiile mele. Schimb cu ei n'am făcut niciodată și, nici n'am vândut decât unul singur. Nu-l vindeam, dar, mi l-a cerut un prieten. Sclavul, despre care îți vorbesc, va fi bătrân acum. Mi l-a dăruit regele Irod, în ajunul morții lui. Vor fi de-atunci treizeci de ani. — Sclavul,

e de origine „Dac“, și din neam de regi. A fost adus din Dacia ca ostatic. Nefiind însă răscumpărat, l-a ajuns și pe el soarta sclavilor... Cu vremea ce s'a scurs, îmi uitasem cu totul de el. Un vis de azi noapte, m'a făcut să-l reamintesc.

Iată visul meu:

Eram ofițer la curtea lui Irod în Ierusalim, când sosiră trei drumeți, cari întrebau despre un împărat nou născut. Cu gândul să-l anunț pe Irod, urcai câteva scări. Auzii atunci în curtea palatului un țipăt sfâșietor. Alergai în curte și iată, Irod bătea furios un sclav. Mă pomenii din somn; și îmi veni în minte sclavul ce mi-l dăruise Irod. Vizul de azi noapte s'a întâmplat aieva cu treizeci și doi de ani înainte, cu deosebirea, că pe sclav nu l-a bătut Irod, ci soldații de sub comanda mea, la ordinul lui.

Pe acest sclav l-am vândut unui bun prieten al meu... Și acest prieten, e tatăl tău.

Vezi, Flaviu, eu dau libertate tuturor sclavilor mei și, aș dori, ca toți sclavii cari au fost cândva ai mei, să devie liberi. Eu nu-i sunt stăpân acum, dar, de cumva trăiește, te rog Flaviu, redăi tu libertatea. Sunt sigur, că tatăl tău nu-ți va refuza acest lucru. L-aș fi rugat însumi pe tatăl tău, nu știu însă, dacă voi putea să-l revăd înainte de moarte. Am înțeles că și el e bolnav...

— Da, spuse Flaviu cu tristețe, e bolnav pe pat, de câteva zile.

Hristos pe pământ — înălțați-vă!

— Gânduri de Crăciun pentru după Crăciun —

de DUMITRU NEDA

această zi partea leului, și numai printr'însa se revarsă bucuria și asupra restului lumii. Ingerii, cari umplură în noaptea nașterii Mântuitorului mii de mii câmpiile văzduhului, umplând cuprinsurile cu cântările lor de laudă, voiră a bunăseamă să încunune cu ghirlandă de slavă nu numai pe Domnul cel veșnic, ci și pe Maica Domnului, prin care s'a vădit astăzi mărirea Domnului întru cele de sus.

Să-i imităm și noi pe dâșii, împletindu-i cununii de laudă și zicându-i mai cu seamă astăzi: „De tine se bucură ceea ce ești plină de dar, toată făptura, adunarea îngerească și neamul omenesc... din carea Dumnezeu s'a întrupat și prunc s'a făcut, cel ce este mai înainte de veci, Dumnezeu nostru“.

Lauda Maicii Domnului să fie pururea în gurile noastre.

Noul primat al Ungariei. În Consistorul secret ținut Luni trecută a fost ridicat la rangul de Cardinal și un smerit călugăr benedictin, pâr. *Iustinian Gh. Serédi*, numit din partea sf. Scaun arhiepiscop de Strigon și primat al Ungariei.

Chestiunea, deschisă prin moartea fostului primat I. Csernoch, se trăgănează de mult și într'o vreme presa vorbea chiar de un fel de conflict, născut în jurul acestui scaun primat al între guvernul maghiar și Vatican. Acesta, animat de cele mai sincere gânduri de pacificare a lumii și cunoscând, de aproape sufletul pâr. Serédi — care a lucrat mult, alături de pâr. cardinal P. Gasparri, la întocmirea noului Codice de drept al bisericii — s'a crezut dator să nu onoreze intențiile guvernului maghiar, care se gândea să ridice în scaunul dela Strigon pe careva dintre episcopii cu un trecut mai însemnat și în viața politică a țării. Printre cei mai serioși candidați se amintea chiar fostul episcop al Cenadului, par. I. Glatfelder.

A biruit punctul de vedere al Romei, și primul scaun arhieresc al Ungariei, îl va ocupa în curând tinărul arhiepiscop Serédi, născut abia la 1884, care se trage dintr'o săracă familie de olari din părțile Pojonului.

Noaptea sfântă își are luminile sale cu luciri de taină cerească. Și sf. noastră biserică, vrăjită de minunea milei dumnezeiești săvârșite întru încăperea prea smerită a peșterii părăsite de lângă Bethleemul Iudeei, ne strigă stăruitor și cu adânci înțelesuri, să ne ridicăm cu toții — evident, în linia dintăiu preoții — la înălțimea duhovnicească, unde ne vrea Cel ce a lăsat sânurile Tatălui și s'a sălășluit între noi (Io. 1, 14), numai pentruca pe noi să ne poată ridica la Sine.

Scripturile ne sunt mărturii de râvna și dragostea cu care s'a achitat de sarcina luată asupra-și la intrarea sa trupească în lume (Evrei 10, 5—9). Acelea ne arată cum a fost lumina lumii (Io. 8, 12) cu fapta și vorba, câtă vreme a petrecut pe pământ dela iesle și până la Cruce — rămânând ca deatunci și până în veac darul lui Dumnezeu și adevărul numai prin El să se deie și numai din a Lui plinire toți și toate să ieie (Io. 1, 16—7).

Face deci, ba chiar suntem datori, să ne oprim, oricât ne-ar zori altfel grijile vieții într'aiurea, și să zăbovim lângă leagănul, unic în felul său, a celui Neapropiat, ca să prindem ceva din învățămintele Nașterii celei necuprinse.

I.

Dumnezeu-Omul se naște în sărăci, din mamă smerită, având crescător un nepretentios muncitor cu palma, uitat de slujitorii Sionului nebagat în seamă de cei mari ai zilei, trecut cu vederea până și de cei mulți și de jos, — se naște în tăcere, *în noapte*, „într'un mic sălaș, lâng' aceluia oraș“.

Ce dispreț suveran pentru tot ceea ce se cheamă *părere a lumii*, opinie publică, cum i-se mai zice!

Și cum e începutul acestei vieți divino-umane, așa-i va fi cursul mai departe, așa-i va fi sfârșitul. Linia de conduită a Mântuitorului

nici când nu e trasă de ceea ce zice *lumea*, ori ar fi pe placul acestei lumi, a cărei înțelepciune nebunie este la Dumnezeu (1 Cor. 3, 19) și carea, la rândul său, socotește de nebunie cuvântul Crucii (1 Cor. 1, 18). Lumea fiind pusă întru cel rău (1 Io. 5, 19) își are principiile sale, cari toate tind spre a îndestula pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții (1 Io. 2, 16), în vreme ce legea spiritului vieții întru Hristos Isus (Rom. 8, 2) își are și ea principiile și metodele sale diametral opuse celor ale lumii.

Pentru noi prin urmare, teza se pune de sine, așa: Ori vom fi prieteni lumii și vrășmași lui Dumnezeu (Iac. 4, 4), ori vom vieții cu bunăvoință întru Isus, dar atunci să ne așteptăm la prigoniri din partea lumii (2 Tim. 3, 12).

Una din două.

Pactarea cu lumea, în credința că vom satisface pretențiile ei fără știrbirea Evangheliei lui Hristos, de care nu ne este iertat să ne rușinăm (Rom. 1, 16) e o auto-decepție amară (Cf. Herbert Card. Vaughan: *Der junge Priester*. Freiburg i. Br. 1911. pag. 83—5).

Mai curând ori mai târziu, toți câți cochetază cu lumea o să se treziască că-s turnați după tipicul ei: Fără gust pentru idealuri sfinte, nehotărâți, lași, căutând veșnic numai ale sale (Fil. 2, 21), iubitori de „pace“ (recte: odihnă de trândavi) cu orice preț și cu orișicine (măcar că Hristos Domnul apasă înadins pe cuvântul că n'a venit s'arunce o asemenea „pace“ pe pământ — Mt. 10, 34), îngrijați să „țină pas“ cu lumea și în ceea ce are ea mai detestabil și mai ridicol: modă și distracții.

Atari robi ai Majestății Sale Opinia publică — caricatura omniprezenței și puterii judiciare a lui Dumnezeu și vrednica rivală a ceea ce teologii numesc ubiquitatea Satanei (P. W. Fr. Faber) — se află, din păcate, pripășiți și la altarele Domnului și se sclifosesc, sfidând pe frați cu portul lor chelneresc, străin rânduelii

— Sărmanul meu prietin...

Flaviu se cugetă o vreme, apoi înteeabă:

— Nu cumva, e vorbă despre dacul Hercul?...

— Da, da! eu l-am poreclit „Hercul“, pentru puterea lui.

— E liber de câteva săptămâni.

— E liber?...

— Da, nobile șef. După reîntoarcerea mea din Iudeea, am redat libertate la trei dintre sclavii tatălui meu, între cari unul e Hercul.

— Îți mulțumesc, Flaviu. De-acum pot să mor liniștit.

— Și peste fața de suferință a bătrânului tribun flutură un zâmbet fugar.

Amintiri

— O seară de Crăciun a copilăriei —

Peste lumea cufundată în tăcere, noaptea își țese nepăsătoare valul întunecos. Vântul iernii adie rece. De sus, neaua își cerne deasă fulgii ușori.

E seara de Crăciun.

În odaia scundă, învăluită de întunec, focul de vreascuri pălpăie obosit, tremurându-și lumina galbuie. Și cum stau așa tăcut, gândul fugar mă poartă departe, la satul ascuns sub geana pădurilor de fagi. Din noianul vremilor apuse desprind un zimbet senin; e zimbetul mamei.

Cu sufletul cuprins de-o tristeță plăcută, retrăiesc o clipă din serile de Crăciun ale copilăriei...

În cerdacul casei bătrâne străjuită de tei, se aude sunet de clopoței...

Copii cu „stele“ și „Irozi“ își cântă răgușiți de frig colinda tremurătoare. Mama le împarte pe rând bănuți și cozonac. Bunicul zâmbeste mulțumit de subț albeața mustașilor, netezindu-și barba mătăsoasă. În casă e cald. Focul din sobă pălpăie prietenos. Lipit de genunchii bunicului, privesc mirat la păpușile jucate de „Irozi“...

Din odaia vecină se aude un glas încet de chemare. — A venit ingerul, puiule — îmi șoptește bunicul, luându-mă de mână.

Fac câțiva pași... și mă opresc înmărmurit... Pomul strălucitor de podoabe își tremură luminițele colorate.

Privesc în jur uluit... și în timp ce inima îmi palpită grăbită, din pieptul fraged izbucnește un râs argințiu. E râsul copilului fericit...

Bunicu și mama zâmbesc printre lacrimi. Tata se aproprie dinspre pom și ridicându-mă în brațe, mă sărută pe obrazii îmbujorați de bucurie.

În cuibul cald e atâta fericire!...

Colindătorii curg mereu și eu uitat la jocurile mele, adorm într'un târziu, alături de călăreții de plumb, risipiți pe covorul moale.

Mă simt ridicat încet și dus în așternut.

Copilărie!... copilărie!...

Bunicul își doarme de mult somnul de veci, în cimitirul din marginea satului, și în părul buclat al copilului de odinioară, firele arginții sporesc mereu. Tu, tată drag, moșneag îmbătrânit, în seara asta de Crăciun stai poate trist, citindu-ți moliftele cu glas domol, în timp ce lacrimi calde ți-se preling dealungul bărbii cărunte.

Tu mamă blândă, de ce ascuți îngândurată geamătul vântului pribeag... și de ce îți duci năframa la ochi?!

Parecă simt, că vă gândiți la mine...

Și cum stau așa... cu gândul dus departe, în seara asta de Crăciun, mă cuprinde pe nesimțite un dor nespus.

Depart, tot mai departe copilăria... O, amintirile!.. Florile dalbe... florile dalbe...

Sabin G. Truția.

Pentru sinistrații din Năsăud. Organul oficial al eparhiei gherlane publică, în ultimul său număr, rezultatul colectei inițiate de episcopul diecezan pentru sinistrații din Năsăud, care se cifrează cu suma de Lei 113,165. S'a mai colectat apoi prin primăria orașului suma de 322,275 Lei, și populația, din comunele învecinate mai ales, a venit în ajutorul bieților năsăudeni, cărora focul le-a nimicit toată averea, cu vesminte și cereale în preț de sute de mii.

bisericești (Conciliul I prov. Tit. VII. Cap. VII) cu mentalitatea lor mondenă în ceea ce privește practica pastorală (oare de biuro; plată bună pentru orice funcție, fiind „desonorantă“ o sumulită neînsemnată, ș. a.), cu ținuta lor socială („frăție de cruce“ și intimități cu orice pantalonar, fără altă selecție decât cea făcută de portmoneu și „funcție“; participare la toate debandadele „sociale-culturale“ (?) ale acestora), cu *pacifismul lor confesional*, bun ca să stânjenească orice mișcare a unui organism viu și în creștere, afixat, chipurile, ca să nu fie lezat principiul carității fraterne (recte: ca să fie menajate susceptibilitățile unui bolnav ce se complăce în amorțeală), deși noi știm că Apostolul neamurilor oprește pe cei ai lui Hristos să se înjuge într'același jug (în cazul nostru: în jugul inertei) cu cei necredincioși, neavând cauză comună dreptatea cu fărădelegea, sau legătură lumina cu întunecul (2 Cor. 6, 14).

Qui multum metuit homines, grande aliquid pro Deo numquam conficiet! Asta era lozinca sf. Ignățiu de Loyola († 1556) și este și azi lozinca lezuiților și a tuturor celor ce fac și o se facă ceva în biserica Domnului.

De când suntem noi la cheremul celor de altă lege? De când plăcerea lor poruncă pentru noi? Și când o se facem ceva *bine pentru noi*, ca să aibă și *aprobarea lor*?

Teama că vom fi de sminteală „fraților“ cu anumite manifestări noi și viguroase de viață spirituală a cășunat mult rău cauzei sf. Uniri și sufletelor.

Să ne gândim numai la pagubele ce-am suferit tot șovăind să introducem ori ba și la noi ținerea de misiuni populare, până când pâr. Roșianu, înfruntând piedeci acasă și bărfeli de dinafară (mă gândesc la cineva din părțile Făgărașului), a rupt ghiața în direcția aceasta de excelență spiritualizare a masselor!

Cei ce se tem de sminteala „fraților“ ar fi bine să-și aducă aminte că este și un scandal... farisaic și noi n'am primit duhul robiei spre temere (Rom. 8, 15), ci duhul slobozeniei spre tot lucrul bun, după îndrumările evangheliei și a bisericii lui Hristos, care credem că este cea una, sfântă, *catolică* și apostolică, comorile căreia toate sunt și *ale noastre*, drept și datorință având să ne împărtășim și noi de ele, în măsura lipsurilor noastre și după felul nostru de a fi.

Prin conduita noastră conștie și consecuentă și prin plusul de bine ce vom înfăptui noi față de ei, mai ușor și mai sigur vom câștiga pe cei despărțiți de noi, decât umblând cu ei la braț, ori luând parte la petrecaniile lor sgomotoase, adunările lor fastuoase, dela cari noi prea adesea numai cu scădere în conștiință și prestigiu ne alegem,¹⁾ cel mult întărindu-i doar pe ei în părerea că noi și ei suntem... ejusdem furfuris.

Fineța și tactul, flori a iubirii creștine, e una, uitarea de sine și frica de oameni e alta.

II.

Peștera Bethleemului — *un conglomerat de contraste*.

Aici totul e aspru, dur pentru simțuri; ori încărău privești, te iau fiori; de ori ce te atingi, înțepă. Paiele-s ca spinii și ieslea parc'ar fi ferecată cu cuie ieșite înafară; aerul e umed; ușă nu-i. Mechanic, măsar, tinichigiu, tapețier, pictor, aici nu și-au găsit de lucru. Natura și

¹⁾ Sf. ep. Iosafat, mucenicul rutean al sf. Uniri († 1623), după ce refuză o întrevedere cu niște habotnici ai ortodoxiei, din Vilna, se duce în biserică să se roage. Acolo, prosternut la pământ, cu mâinile cruciș, aude un glas ceresc șoptindu-i: Fericit bărbatul care n'a umblat în sfatul necredincioșilor (Ps. 1, 1). Cf. A. Guepin: Un Apôtre de l'Union des Églises. Paris. I. 1897, pag. 88. — N'ar strica să mediteze unii de-ai noștri asupra acestui caz din viața sf. Iosafat.

Rugăciune

*Mărire Ție prunc venit din cer
S'aduci în lume pace și iubire,
Să mântuești din vecinica pieire
Pe acei ce 'n lacrimi mila Ta o cer.*

*Mărire Ție Fiu preaminunat,
Promisul Milostivului Părinte,
Indură-te spre ruga-ne fierbinte
Și ascultă-ne suspinul înecat:*

*Din cerul Tău trimite haru-Ți sfânt;
Unește pe acest sărman popor
Și pacea Ta trimite-o pe pământ.
Iar lanțul urii, greu și 'ngrozitor,
Zdrobește-l cu puternicu-Ți cuvânt
Și fă să fie o turmă și-un păstor.*

N. LUPU

arta aici se arată sgârcite; cămila n'a dat pâr, oaia lână, găscă pene. Abia s'au prilejit niște scutece aspre de cânepă. Totul e gol: păreții de stâncă, ieslea, Copilul! Grozav! Iți vine să fugi de-aci; să tot fugi... (Prohászka, Elmékedések³. Bpesta. 1914. pag. 106).

Admirabil început de apostolie și pildă pentru toți câți vor lucra împreună cu Fiul Mariei la opera divină a izbăvirii din robia păcatului! Pruncul Isus acum tace și suferă; mai târziu Fiul Domnului o să spună lumii întregi taina rânduielii sale: Cel ce vrea să vină după mine să se lapede de sine, să-și ia crucea sa toată ziua și să-mi urmeze mie (Lc. 9, 23) și mulțimea nenumărată o să pășească în urmele Lui, pe calea regească a Crucii (Imitatio Christi II. 12), oricâți spini vor fi presărați pe această cale și oricât de amarnic va fi urcușul ei spre înălțime.

Apostol comod — contradictio in terminis. Tot așa și sfânt molăiu, mofturos, ros de grija să fie tot bine hrănit și bine ferit, cu mâinile larg deschise la luat, ermetic strânse la dat.

Jertfa de sine și de toate ale sale, jertfa adusă cu drag și de bunăvoie, zi de zi, ceas de ceas, e caracteristica slugilor lui Hristos și semnul în care vom învinge întreitul dușman: lumea, trupul și pe diavolul. Fără ceea ce asheza creștină numește mortificație în toată largimea înțelesului ei, nu este nici sfințenie, nici apostolie; nu este viață creștină în deplinătatea ei nici în noi și nici în alții nu vom trezi-o nici nu vom susține-o (S. A. Tauquerey, Précis de théologie ascétique et mystique⁵ Paris. 1925 n. 755—817).

Cei ce își închipuie, că preoția-i altceva decât o nemiloasă și nesfârșită luptă cu răul din noi și din jurul nostru, o luptă cu crâncene dureri, nu prea multe plăceri, se înșeală cumplit. Iar cei ce-o degradează, prefăcându-o în în izvor de câștiguri materiale ori într'un ostrov de fericire pământeană, senină și netulburată, cu uitarea totală a rosturilor ei mai presus de fire, se poate să afle, ca Iuda, taliter-qualiter, ceea ce caută, dar și sfârșitul le va fi asemenea aceluia, căci Dumnezeu nu se lasă batjocorit.

Preoția nu-i carieră, în înțelesul lumesc al cuvântului. E un stat al celor chemați spre luptă și jertfă, cu nădejdea într'o plată mare ce li-se va da în întregimea ei, *în ceruri*.

Cu scăpatul din seminarul teologic nu se sfârșesc greutățile împreunate cu dreptul la purtarea talarului, ci abia de aci încolo încep cu deadinsul.

„Nie ohne Opfer“, repetă adeseori în punctele sale pâr. Rup. Wickl S. J. († 1927) și se întâmplă nu odată să-l vadă chiar pe el câte-un penitent, cum, ținut de boală la pat își ridica

cu stânga dreapta înțepenită, ca să poată da deslegarea... Omul ăsta a lui Dumnezeu nu se știa cruța, nici la vreme de boală, la bătrânețe adânci. — Iar despre Card. Bonzano († 1927) știu să ne spună și unii dintre „Propagandiștii“ noștri¹⁾ cum pe vremea când era misionar în China prânzia dela colibă la colibă câte-un pumn de orez, ori ce se nimerea pela „casă“, singur-singurel, căci „stăpânul“ casei, nu odată, umilit de mizeria în care tângea, se ascundea ca să nu deie față cu preotul său (ținut, cu rândul, din sărăcia lor, în lipsă de alte posibilități de traiu) și cum altădată, intrând cu viaticul la câte-un muribund, îl spovedia și cumineca în duhoarea acelor bordeie a mizeriei, după ce-l găcia sub învâlișul de paie putrede, ce suplineau rufăria.

Cred că nu-i lipsă să se mai spună că acest cardinal avea o pregătire teologică nișel mai aleasă ca destui dintre ai noștri, cu atât mai subțiri la nas însă decât el, cu cât mia puțin au din ceea ce este duh evanghelic.

Sustine et abține! dumirea înțeleptul din vechime pe adepții sistemul său filosofic (Epictet), iar înțeleptul creștin îl secundează: Tantum proficies, quantum tibi ipsi vim intuleris (Imitatio Christi I. 25).

Cine nu știe să sufere lipsuri, ocări, umiliri, să supoarte oboseli, să jertfească energie, bani, sănătate, onoruri, comodități, până și viața sa pentru realizarea idealului creștin — acela să nu se facă preot, dacă nu vrea să înmulțiască numărul netrebnicilor de cea mai abjectă speță (Mt. 5, 13). La preoți peste tot se poate aplica vorba lui Ricci († 1775) referitoare la lezuiți, al căror general era: Aut sint ut debent esse, aut ne sint! — [Cu năimiții și așa la caz de nevoie, n'ajungi la nimica, căci te părăsesc și se duc unde li-se plătește mai bine (Io. 10, 12—3), ca să nu mai pomenim de hoji și tâlhari]. Și preoții din cura animarum, mai mult chiar decât călugării, trebuie să fie oamenii lăpădării de sine, ca să plinească lipsa necazurilor lui Hristos *în trupul lor* pentru biserica Domnului (Col. 1, 24). Deoarece asta-i rațiunea lor de a fi și nu cea sugerată de vre-o soacră macerată de mania de a satisface caprițiile fetei sale.

Verba volant, exempla trahunt.

Toată vorbăria „edificatoare“ a unui preot e mazăre'n părete, dacă nu se razimă pe temelia mortificației. Dumnezeu n'o binecuvântă și oamenii n'o cred. — Viețile sfinților dovedesc îndeajuns acest lucru. Nu se află unul care pe lângă necazul zilei (Mt. 6, 34), ce vine și nechiemat, să nu se fi încărcat de bunăvoie cu suferințe anume căutate și aplicate. Cine ar fi crezut, că elegantul și manieratul episcop al Genevei s'ar sbiciui până la sânge? Și totuși picăturile de sânge rămase din nebăgare de seamă în ligheanul în care-și spălase sf. Francisc de Sales († 1622) „disciplina“ însângerată, au adevărit că așa este. (Cf. Jean-Pierre Camus, Esprit de François de Sales. Paris 1923, pag. 159—160).

„Puii mării“ cei delicați s'adaste, cu capul în poala bunichii, mângăieri și dulcegării sentimentale, dar de jertfelnicul celui Răstignit să nu se apropie. Nu-i pentru ei. Vorba clasicului: Alta petis Phaëton...

III

Cuvântul cel fără de început, lumina cea din lumină și Dumnezeu cel adevărat din Dumnezeu adevărat, se face om ca și noi, întru toate asemănându-se nouă, afară de păcat și supunându-se tuturor inconvenientelor întrupării.

Care să fie oare factorul determinant al acestei hotărâri, în fața căreia se întunecă toată mintea? Ne deslușește sf. Pavel.

¹⁾ Eu dețin aceste informații dela pâr. Dr. George Fireza, secretarul episcopiei de Lugoj.

„Intrând în lume (Mântuitorul Hristos) zice: Iată viu (în capul cărții scris este de mine) *ca să fac, Dumnezeu, voia ta*“ (Evrei 10, 5. 7).

Voința Tatălui e singurul îndreptar pentru tot ce face Fiul. „Fie voia Ta, precum în ceriu, așa și pe pământ“ (Mt. 6, 10) și iarăși: „Părintele meu... treacă de la mine paharul acesta; însă nu precum voiu eu, ci precum tu.

Cu alte cuvinte: Răscumpărătorul se ridică *peste rânduiala firii*, croindu-și toată lucrarea după motive supranaturale, pildă dându-ne să facem și noi așisderea.

Normativ luminos avem și aici în spusa Apostolului: „Iară dreptul *din credință* va fi vie“ (Evrei 10, 38). Credința e sufletul întregii vieți spirituale. Ea e stâlpul de foc ce ne conduce prin întunerecul vieții.

„Credința nu-i numai lumina ce ne ajută să regăsim drahma pierdută a harului dumnezeesc, nu-i numai luceafărul dimineții ce ne călăuzește spre Soarele dreptății, ca steaua pe Crai, nu-i numai poartă prin carea intră în sufletele noastre. Domnul vieții, nu-i numai întâiul născut al virtuților suprafirești, ci e și lumina, întru carea trebuie să umblăm ca să aflăm calea cea adevărată și să nu ne poticnim, e combustibilul din care se hrănește focul iubirii, e sufletul care aprinde flacăra însuflețirii și a zelului, e untul de lemn cu care se ung luptătorii și se vindecă ranele căpătate în luptă, e norul luminos, în care se ascunde Dumnezeu conducătorul câtă vreme suntem pe cale, e cea din urmă precum și cea dintâiu virtute... Câtă credință vie avem, atâta forță vitală, atâta avânt, atâta spirit de rugăciune, atâta simț de jertfă, atâta iubire, scurt: atâta viață suprafirească se află întru noi“. (Cf. M. Scheeben—A. Weiss O. Pr. Die Herrlichkeiten der göttlichen Gnade¹⁾. — Freiburg i. Br. 1913. pag. 599—600).

Drept că-i greu și neplăcut firii să purceadă după luminile credinței, dar, *kostet was kostet*, nu este altă ieșire la limanul vieții de veți. Aici e locul să fim nebuni pentru Hristos (1 Cor. 4, 10) și nu-i așa mult, de când „prieteni lui cei buni“ și frați întru Domnul au vrut să-l ducă pe Don Bosco (†1888) la baliamic. Noroc numai că cel bănuț de țicnit, din „smerenie“ face pe urzătorii planului nefast să se urce ei întâiu în caleasă, ș'apoi îi furnizează pe ei singuri casei de nebuni (Szálézi Értésítő Nr. 6 din 1911).

Câtă credință vie, atâta viață suprafirească și câtă viață suprafirească în noi, atâta binecuvântare a lui Dumnezeu peste ceea ce întreprindem noi, atâta spor și rodnicie în ceea ce facem noi, fie că ne vom trudi pe teren bisericesc-spiritual, fie că ne vom sbate pe teren social. Suntem *acumulatori de viață supranaturală* — suntem și izvoare de apă vie pentru tot ce ne împrejmuește, izvoare a căror sursă e însuși Hristos Domnul. (Cf. Dom I. B. Chautard: *L'ame de tout apostolat*²⁾. Paris (Tequi). 1924 pag. 125.) Invers: toată sdroaba noastră e foc de paie din care doar' de se va alege o mână de scrum nefolositor.

Biserica se resimte și ea îndată ce se face abatere dela acest principiu, ori cât ar fi de „mulțumitoare“ altcum aparențele.

Să luăm un caz. De ex. conferirea unei parohii. Nime nu se îndoiește, că preoții se hirotonească pentru binele sufletesc al parohiei și nu parohiile se mențin pentru aservire intereselor materiale ale cutărui strecurat prin sita examenelor teologice. Și totuși de câte ori nu calcă în picioare acest elementar postulat pastoral atât cei ce conferesc parohii cât și cei

ce au îndrăzneala necreștinească de a cere parohii îndemnați la asta numai de considerente materiale, ori îmboldiți în primul rând de așa ceva!

Ar fi o minune a grației să nu fie așa, când sunt parohii ereditare și ar fi și o orbire deprimantă când nime n'ar vedea cu îngrozire că aici nu se mai trăiește din credință.

Să nu se tot pomeniască sf. Ambrosiu, Nicolae și încă puțini câți-va. Regula este, că nici un proroc nu-i primit în patria sa (Lc. 4, 24), iar sfinții aceia, ca excepțiuni numai întăresc regula. Arate-ne cineva barem un singur atare *sfânt* la noi, dintre atâția „doriți“ ai parohiilor și „aclamați“ ai poporului (de care, în paranteză fie spus, aproape totdeauna, îi leagă orice fel de legături, numai de cele strict spirituale, nu), ca să fim desmișiți cu învinuirea noastră!

Di Nicolae Iorga a dat înțeleptul cuvânt de ordine: Ori ne facem un popor de model, ori pierim! Pentru fiecare din noi preoții a parte, și pentru biserica română unită peste tot, e valabil același avertisment: *Ori devenim preoți și biserică de model, ori ne stângem*. Procedura ingerului bisericii din Laodicea a stârnit mânia necruțătoare a Domnului (Apoc. 3, 15—6). Lânzezeala noastră se poate să ne ducă la același capet. — De aceea mila Celui de sus să ne păzească, cum ne-a păzit și până acum și ne-a mântuit de vrăjmași și din ghiarele morții.

Mentalitate mai imbibată de supranatural: garanță sigură de viitor bogat în roduri strălucite.

Hristos în mijlocul nostru!

Cărți & Reviste

Dr. IACOB RADU: *Răspuns și apărare*. Oradea. 1927. Prețul 30 Lei.

Broșura pâr. prepozit dela Oradea „răspunde“ pe scurt la învinuirile grele aduse bisericii noastre în cartea „Zile trăite“ a Preasfințitului Ciorogariu și „apără“ anumite chestii, de ordin mai mult personal, atinse în cartea sa de episcopul ortodox al Orăzii. Sunt pagini, cari e bine să fie cunoscute în cercuri cât mai largi, fiindcă aruncă o viie lumină asupra mentalității ce stăpânește cercurile ortodoxiei „dominante“ în raporturile ei cu biserica „soră“.

LIVIU REBREANU: *Ciuleandra*. Roman. Editura „Cartea Românească“. București. 1927. Prețul 96 Lei.

Pe fondul unei povestiri destul de simple — căsătoria unui degenerat fiu de boeriu cu o fată de țaran, găsită și aleasă în cursul jocului țărănesc de pe Argeș, numit „ciuleandra“, pe care, într'un acces de nebulie, o sugrumă apoi, după câțiva ani de căsnicie —, autorul brodează, cu dibăcia unui scriitor consumat, evoluția capricioasă a unei nebulii ereditare, căreia a trebuit să-i cadă jertfă o mlădiță sănătoasă a satelor noastre. Di Rebreanu nu este la întâiul său roman, și asta reiese cu putere din felul cum a grupat diversele momente ale acțiunii, cari, fără să obosească, știu să fină încordată atențiunea cititorului până la capet.

CALENDARUL DELA BLAJ pe 1928. Editura „Unirea Poporului“. Blaj. 1927. Prețul 35 Lei.

Deși ieșit abia acum în preajma sărbătorilor, calendarul acesta — cerut cu stăruință din toate părțile — se va desface fără nici o greutate în cel mult 2—3 săptămâni. În afară de partea literară bine îngrijită și de informațiile de tot folosul, cuprinse și în o ediție mai mică pentru popor, calendarul acesta are și Șematismul întregii noastre provincii mitropolitane, precum și alte momente de ordin bisericesc, cari îl fac aproape indispensabil pentru întreg clerul acestei provincii.

GEORGE MÂNZAT: *Pus-ai pe capetele lor cunună...* Cuvântări la cununii. Cluj 1927. Prețul 60 Lei.

Pe vre-o 80 de pagini, autorul ne dă în această nouă lucrare o serie de predici pentru cununii, compuse, în parte, după autori străini, numele cărora este însemnat la călcăiul respectivelor predici. Având o literatură destul de săracă în lucrări de acest fel, cartea pâr. protopop Mânzat dela Dej, scoasă cu aprobarea P.

V. Ordinariat de Gherla, este o contribuție din cele mai binevenite. Preoțimea are de-acum un nou ajutor în activitatea ei de pe acest teren.

BUCURA DUMBRAVA: *Ceasuri sfinte*. Ed. II („Cartea Românească“). București. 1927. Prețul 90 Lei.

Muriad la începutul anului trecut (30 Ian. 1926), autoarea — o intimă a fostei regine „Carmen Sylva“ — n'a mai putut să termine cartea a doua a schițelor sale pline de suflet, publicate sub titlul din fruntea acestei cărți. D. Emanoil Bucuța, care a îngrijit aceasta a doua ediție a „Ceasurilor sfinte“, publică totuși și 3 bucăți din cele menite cărții a doua, cari, ținute în acelaș cadru de elevată spiritualitate, adaug câteva pagini noi la cartea sufletului neamului nostru. Deschisă cu o „închinare“, care este o duioasă comemorare a ultimilor ani de domnie ai Regelui Carol, cartea are bucăți, ca „Quo vadis?“, „Lupta cu ingerul“, „Ioana d'Arc“, „Faptele Apostolilor“ și altele, străbătute toate de sentimente profund religioase, a căror răspândire intră atât de mult în atribuțiile bisericii.

PETRU SUCIU: *Roșia montană*. Anchetă monografică. Cluj. 1927. Prețul ?

Apărute întâiu în coloanele revistei clujene „Societatea de mâine“, paginile acestei broșuri ne prezintă o icoană reală a stărilor din comuna de cari se ocupă, putând fi de cel mai mare folos pentru toți cari vreau să cunoască mai de aproape viața dela munte a unei populații, vrednică de-a fi tratată pe viitor cu mai multă sollicitudine din partea celor în drept.

I. SIMIONESCU: *Calendarul gospodarilor pe 1928*. Editura „Cartea Românească“. București. 1927. Prețul Lei 30.

Este unul din cele mai bune calendare pentru popor, care, mergând pe urmele bătute de atâția ani, va fi primit de sigur cu drag în casele „gospodarilor“ neamului nostru, unde poate să ducă multă lumină și voie bună. Coperta atrăgătoare poate contribui și ea la răspândirea acestui calendar îngrijit cu pricepere de un profesor universitar cu dragoste pentru popor.

FLORIAN CRISTESCU: *Școala din Chișchiron*. Carte pentru copii. Ed. „Cartea Românească“. București. 1927. Prețul 28 Lei.

Ca orice carte nouă pentru copii, povestirile acestea ale dlui Cristescu — luate din lumea șorecărimei, atât de simpatizate de copii — va găsi desigur destui clienți, pentruca munca și cheltuiala să nu se fi risipit înzadar.

„REVISTA GENERALĂ A INVĂȚĂMÂNTULUI“. An. XV. Nr. 10 (Decembrie). București. Prețul 20 Lei.

Excelenta revistă pusă în serviciul învățământului de toate gradele, continuă și cu acest număr linia bine susținută a unor preocupări deosebit de folositoare pentru cultura neamului. Di M. Djuvara se ocupă bunăoară de lipsurile facultății de drept din București, dd. Nandriș și Procopovici au un studiu interesant referitor la predarea l. române în școlile secundare, iar alții discută chestii de-ale învățământului primar. O bogată cronică de specialitate și recenzii asupra lucrărilor mai nouă, privind școala și învățământul, încheie și acest număr ultim al anului.

„CELE TREI CRIȘURI“. An. VIII. Nr. 11—12 (Nov.—Dec.). Oradea. Prețul 20 Lei.

Ajutat, se vede, de fonduri însemnate, d. G. Bacaloglu continuă a susține, în condiții din cele mai bune, această revistă, întemeiată aproape deodată cu unirea Ardealului. Acest număr este închinat memoriei lui Iosif Vulcan, fiind un splendid omagiu la adresa celui ce cu atâta stăruință a susținut în părțile acelea, decenii dearândul, interesul pentru cultura neamului nostru.

Știri mărunte

Preasfințitul Iuliu al Gherlei a fost operat Ultimul număr al „Curierului creștin“ dela Gherla anunță, că P. S. S. episcopul Dr. Iuliu Hossu a fost supus în Cluj în 12 Decembrie c. unei intervenții chirurgicale, care a reușit foarte bine. așa că este toată speranța, că Preasfinția Sa se va putea întoarce cât mai curând în mijlocul turmei sale iubite. — I-o urăm și noi din tot sufletul.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhiepiscopesc a numit pe pâr. Iosif Hățiegan din Sălciua vprotopop onorar, pe pâr. Emil Căliman adm. parohial la Craifalău, iar pe pâr. Aurel Muntean adm. parohial la Iacobeni.

¹⁾ Opusculul acesta splendid, lădat și de Benedict XV e o minunată și temeinică apărare a spiritualității pure și a supranaturalului cu toate acțiunile vieții apostolice, față de intrigrarea curat naturală a pseudo-apostolicei unora. — Păcat că nu-l avem și în românește!

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. *Ioan Băieșiu* paroh la Săsar, pe pâr. *Iosif Fucic* paroh la Cornești-Ferești, pe pâr. *Gavrila Grivilașiu* adm. local la Cheud, pe pâr. *Augustin Fărcaș* capelan cu drept de succesiune la Fundătura, iar pe pâr. *Eugen Dragoș* adm. local la Sărasedu.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe pâr. *Iuliu Olariu* adm. parohial la Sf. Maria-Orlea, pe pâr. *Trifu Dan* administrator parohial la Ghilad, iar pe pâr. *Virgil Pușcașiu* adm. parohial la Târnova.

Bucurie de sărbători Ultimul cercular arhiepiscopar anunță, că Consistorul îngrijorat de situația adesea destul de critică a văduvelor și orfanilor rămași pe urma preoților arhiepiscopari, repausați în Domnul și considerând scumpetea excesivă a mijloacelor de traiu... a aflat de bine să ridice, cu începere dela 1 Ianuarie 1928, pensiile, respectiv ajutoarele, primite până acum. Nouile pensii variază între 3 și 6 mii de Lei, iar ajutoarele date orfanilor de preot s'au majorat la câte 1500—2000 Lei. — Mai mare bucurie de Crăciun nici că se putea pentru aceste ființe lovite de soarte.

Un ziar al dlui P. Șeicaru. Temutul polemist dela ziarul „Cuvântul” d. *Pamfil Șeicaru* ne anunță, că retrăgându-se dela acest ziar, va scoate, sub direcția sa, pe ziua de 10 Ianuarie 1928, un mare ziar numit „Curentul”. — Inregistrăm cu plăcere această știre, fiindcă avem cunoștință că d. Șeicaru se bucură de mari simpatii în șirul cetitorilor noștri.

† **Pâr. Nicodim Paul**, paroh la Bozinta mică (eparhia Gherlei), s'a stins la 15 Sept. c. în anul 63 al vieții și 36 al preoției sale cinstite. — Odihnească în pace!

† **Ana Pop**, soția preotului Ioan Pop din Visuia (arhiepiscopă), a încetat din viață în 11 Decembrie c. în anul 66 al vieții ei și 46 al fericitei sale căsătorii, împărtășită fiind cu sf. sacramente ale muribunzilor. Rămășițele pământesti s'au așezat în cimitierul gr-cat. din Visuia la 13 Dec. c. Pe lângă iubii săi copii, o deplâng și alte numeroase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

REVELIONUL de Anul nou, aranjat din partea Casinei române în sala de gimnastică a liceului, va avea atracții deosebite, serviciu prompt și muzică bună. De aceea nime nu va lipsi dela această tradițională serbare a populației române din Blaj.

Telefonul „Unirii”

Din prilejul sărbătorilor Nașterii Domnului urăm tuturor cetitorilor și prietinelor noștri deplină, mângâiere și fericire.

I. Câmpia-Turzii. Ne-ar fi plăcut și nouă să fi putut alătura micul nostru calendar, cadou de sărbători, la acest număr. Lucrările multe ale tipografiei au făcut însă, ca el să nu poată fi trimis decât odată cu numărul nostru de Anul nou. — Multă sănătate la toți!

»Carpații». Brașov. Dacă n'am fi în preajma sărbătorilor Crăciunului, am fi riscat și pentru DVoastră o creștătură, care ar fi subministrat dlui Bezdechi o nouă pildă clasică de »perfidie și duplicitate bizantină». Așa însă, ne restrângem — în legătură cu cele publicate de DVoastră, în numărul de 18 Decembrie c. — să Vă atragem atenția asupra curățeniei de intenții ce se desprinde din toată ființa Celui născut în ieslea Bethlemului și să Vă rugăm să intrați măcar pe câteva zile în școala acestui Copil dumnezeesc.

»Telegraf român». Sibiu. Dacă întreagă presa română vede în numirea noului primat dela Strigon o desaprobară a politici soviniști și revanșarde dela Budapesta, iar DV. totuși pute-ți spune, că Vaticanul ar fi servit prin ea jocul legitimiștilor maghiari, aducând Vaticanului insulta, că ar lucra din puteri pentru readucerea acelora, »cu ajutorul cărora, (Ungurii) ne-au asuprit pe noi», înseamnă că ura contra catolicismului predomină în sufletul DV. orice alt sentiment.

Oficiul parohial. Boușarul de jos. Confirmăm primirea sumei de Lei 600, prețul inseratului și abonament.

B. Bârzoava. Am primit 490 Lei. Din aceasta sumă cu 200 Lei s'a plătit abonamentul pentru d. Dehleanu.

Oficiul parohial. Jebel. Am primit 100 Lei, abonament pe jumătatea primă a anului curent.

Oficiul parohial. Pocola. Vă avizăm, că am primit abonamentul pe anul curent.

L. Lucăcești. Achitat până la finea anului curent. Adresa am schimbat-o.

Ș. Giurtelecul Hododului. Am primit 200 Lei. Nr. cerut l-am trimis.

M. București. Confirmăm primirea sumei de Lei 500. Achitat până la 31.XII 1927.

Dr. F. Alba Iulia. Am primit 480 Lei. Achitat până la finea anului curent.

Dr. S. Valea lui Mihail. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

M. Voșlabeni. Suma trimisă am trecut-o în abonamentul anului viitor.

Concordia. Gherla. Am primit 200 Lei, abonament pe anul curent.

Oficiul parohial. Tarcea. Recunoaștem primirea sumei de Lei 200.

Oficiul parohial. Pișcolt. Am primit 200 Lei. Achitat până la 31.XII 1927.

M. Piatra. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament pe anul curent.

Dr. P. Gheorgheni. Am primit 400 Lei, abonament pe 1926 și 1927.

S. Ocna-șugatag. Confirmăm primirea abonamentului pe 1927.

Gh. Dobric. Am primit 330 Lei. Vă rugăm mai trimiteți încă 50 Lei.

Oficiul parohial. Silha. Chităm primirea sumei de Lei 200.

H. Satu Mare. Am primit 200 Lei. Achitat până la 31.XII 1927.

A. Șarmaș. Am primit 100 Lei. Mulțumim pentru urările de bine.

D. Strâmț. Pe anul trecut, 1926, mai aveți datoric de 70 Lei.

D. Ciuc-Sângeorgiu. Am primit 265 Lei. Achitat până la 31.XII 1927.

Dr. P. Arad. Am primit 175 Lei. Achitat până la 30.VI 1928.

C. Agârbiciu. Am primit 200 Lei abonament, pe 1927.

Oficiul parohial. Cruceșor. Chităm primirea sumei de Lei 200.

Episcopia. Bălți. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

A. Veneția de jos. Chităm primirea sumei de 280 Lei.

M. Fărcașa. Chităm primirea sumei de Lei 200.

H. Oar. Am primit abonamentul pe anul curent.

M. Bara. Chităm primirea sumei de Lei 200.

P. Valea Dâlșii. Am primit suma trimisă.

H. Voivodeasa. Am primit 200 Lei.

Calitate garantată!

Cozonaci și pâine bună

la sărbători numai acela va avea cine va cumpăra renumita făină din Banat dela

Ștefan Nyergeș, Blaj.

Prețuri extrem de ieftine!

Mașini de freerat

Tractoare

Motoare Diesel

Mașini de moară

Prețuri de fabrică originale — Condițiuni de plată favorabile

Soc. An. Română pentru comerțul de Mașini Agricole.

Telefon: 151.

CLUJ, str. Reg. Maria 45.

Telegrame: Locomobil.

Mare senzație la Blaj!

Mașini de cusut, cele mai bune fabricații, 15 ani garanță, cu prețuri neobișnuit de ieftine, în rate. **Mai țin în depozit:**

Motociclete, Biciclete, Radioaparate, Gramofone, Plăci Ultimele noutăți: Schimă, Fox trot, Scharleston, Opere etc. și toate accesoriile, în rate lunare cu prețuri foarte convenabile, la firma „SIEGER” lângă Ștefan Nyergeș.

Se caută agenți pentru vânzarea acestor articole în Blaj și jur. Remunerație bună!

(422) 1—1

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vesminte din cele mai bune ștofe.

Prapori de mătasa din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cadelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de elopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică elopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și se află în depozit dela 10—500 kgr. Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 25—?

Publicațiune

Fondul școlii grănițerești din Teiuș dă și pe anul școlastic 1927/28 stipendiu.

Aceia, pe cari îi compete acest stipendiu își vor înainta cererile însoțite de testimoniul școlastic la Oficiul parohial din Teiuș până la data de 1 Ianuarie 1928.

Teiuș, la 13 Decembrie 1927.

(113) 1—1

COMITETUL.

(257) 5 ?